

PLANOSIBIRSKI KLINČEK

MEDNARNODNO PRAVO 2 - SUBJEKTI

DOBER VEČER.

Sklopi vprašanj iz mednarodnega prava se navezujejo na poglavje planosiberskega klinčka, kjer se ukvarjamo s to tematiko.

Tole je dopolnilo poglavju.

V tem najdeš 58 vprašanj, ki se navezujejo na subjekte.

Nekaj malega je tudi o človekovih pravicah in mednarodnem pravu oboroženih spopadov.

Najprej imaš vprašanja, na zadnji strani najdeš odgovore. Samo en pravilen pri vsakem.

Skrbno pripravljeno in servirano.

Alja, Alja, Alja!

Tvoj,
Gajst.
2024

subjekti mednarodnega prava.

1. V mednarodnem pravu subjekt pomeni:

- a) Države;
- b) Entitete, ki so zmožne nositi obveznosti po mednarodnem pravu;
- c) Entitete, ki so zmožne nositi obveznosti in pravice ter uveljavljati zahteve v zvezi s temi pravicami;
- d) Entitete, ki so sposobne dejansko in efektivno izpolnjevati obveznosti ter uveljavljati pravice in zahteve v zvezi s pravicami.

2. Katera od naslednjih entitet ne spada pod svojo kategorijo subjekta mednarodnega prava?

- a) Država;
- b) Vatikan;
- c) Sveti sedež;
- d) Posameznik.

3. Katera od naslednjih entitet ne spada pod svojo kategorijo subjekta mednarodnega prava?

- a) Posameznik;
- b) Zveze držav;
- c) Mednarodna organizacija;
- d) Država.

4. Katera od naslednjih entitet ne spada pod svojo kategorijo subjekta mednarodnega prava?

- a) Mednarodni odbor Rdečega križa;
- b) Sveti sedež;
- c) Malteški viteški red;
- d) OVSE.

5. Katere značilnosti mora imeti država po kriterijih iz Montevidea?

- a) Priznanje s strani drugih držav;
- b) Definirano ozemlje, stalno prebivalstvo, članstvo v OZN;
- c) Vlada, definirano ozemlje in članstvo v OZN;
- d) Stalno prebivalstvo, definirano ozemlje, vlada in sposobnost vstopiti v odnose z drugimi državami.

6. Države lahko nastajajo:

- a) S pogodbo ali brez državne pogodbe;
- b) Z državno pogodbo;
- c) S sklepom o ustanovitvi;
- d) Originarno ali derivativno.

7. Če država nastane derivativno, pomeni, da nastane:

- a) Z odcepitvijo;
- b) Z mednarodno pogodbo;
- c) Z državno pogodbo;
- d) Zaradi prenehanja kolonij, razpada večnacionalnih držav, odcepitve ali združitve.

8. Misel o pomenu priznanja držav v teoriji delimo na:

- a) Originarno in derivativno;
- b) Enostransko in večstransko;
- c) Enostransko in obojestransko;
- d) Konstitutivno in deklaratorno.

9. Konstitutivna teorija priznanje države razume kot:

- a) Enega izmed pogojev za obstoj države, skladno s konvencijo iz Montevidea;
- b) Eksistenčno vprašanje države, saj nepriznana država ne more sodelovati v mednarodni skupnosti;
- c) Nepomembno vprašanje, saj priznanje le prepozna že obstoječe pravno dejstvo;
- d) Vprašanje ustavne ureditve vsake države (konstitucije).

10. Deklarativna teorija priznanje države razume kot:

- a) Eksistenčno vprašanje države, saj nepriznana država ne more sodelovati v mednarodni skupnosti;
- b) Enega izmed pogojev za obstoj države;
- c) Enostransko izjavo države, ki priznava državnost druge države;
- d) Izključno simbolno gesto, ki za obstoj priznane države nima posebnega učinka – prepričani so namreč, da država za nastanek po mednarodnem pravu ne potrebuje priznanja.

11. Priznanja držav glede na formalnost delimo na:

- a) Konstitutivno in deklaratorno;
- b) Originarno in derivativno;
- c) De lata in de ferenda;
- d) De jure in de facto.

12. Država de facto prizna drugo državo, če:

- a) Z njo formalno sklene mednarodno pogodbo o priznanju;
- b) S formalnim aktom izrazi svojo namero o priznanju države;
- c) To stori s konkludentnimi dejanji, npr. s sklenitvijo diplomatskih odnosov;
- d) Z njo izmenja listino o priznanju.

13. Država de jure prizna drugo državo, če:

- a) S formalnim aktom izrazi svojo namero o priznanju države;
- b) To stori s konkludentnimi dejanji, npr. s sklenitvijo diplomatskih odnosov;
- c) Z njo formalno sklene mednarodno pogodbo o priznanju;
- d) Z njo sklene poseben memorandum o soglasnem priznanju.

14. Katere značilnosti mora izkazati država v skladu z Deklaracijo o smernicah za priznanje novih držav v vzhodni Evropi in Sovjetski zvezi?

- a) Spoštovanje določb OZN in OSCE, jamstva za pravice etničnih in narodnostnih manjšin in sprejetje relevantnih obveznosti glede razorožitve;
- b) Sporazumno ali z arbitražo razrešiti vsa vprašanja glede nasledstva in vse regionalne spore, spoštovanje določb OZN in OSCE, spoštovanje Splošne deklaracije človekovih pravic, sprejetje relevantnih obveznosti glede razorožitve;
- c) Spoštovanje določb OZN in OSCE, jamstva za pravice etničnih in narodnostnih manjšin, sprejetje relevantnih obveznosti glede razorožitve, spoštovanje nedotakljivosti meja, sporazumno ali z arbitražo razrešiti vsa vprašanja glede nasledstva in vse regionalne spore;
- d) Spoštovanje določb OZN in OSCE, jamstva za pravice etničnih in narodnostnih manjšin ter sprejetje relevantnih obveznosti glede razorožitve, spoštovanje nedotakljivosti meja, sporazumno ali z arbitražo razrešiti vsa vprašanja glede nasledstva in regionalne spore, spoštovanje konvencije iz Montevidea.

15. Priznanje vlade in priznanje države sta:

- a) Komplementarni dejanji, kjer priznanje vlade prehitijo priznanje države;
- b) Različni pravni dejanji, saj gre pri priznanju vlade za priznanje nove vlade, ki je na oblast prišla z ustavnimi sredstvi;
- c) Komplementarni dejanji, kjer priznanje države prehitijo priznanje vlade;
- d) Različni pravni dejanji, saj gre pri priznanju vlade za priznanje nove vlade, ki je na oblast prišla z neustavnimi sredstvi.

16. Doktrina, po kateri priznanje vlade ne pomeni nedopustnega vmešavanja v notranje zadeve države se imenuje:

- a) Monrojeva doktrina;
- b) Estradova doktrina;
- c) Reaganova doktrina;
- d) Balfourjeva doktrina.

17. Praksa priznavanja osvobodilnih gibanj je postala popularna:

- a) Po začetku kolonizacije, konec 19. stoletja;
- b) Po drugi svetovni vojni;
- c) V okviru procesa dekolonizacije;
- d) Po priznanju Palestinske osvobodilne organizacije.

18. Kaj od naslednjega ni temeljna pravica vsake države?

- a) Pravica do obstoja;
- b) Pravica do suverenosti;
- c) Pravica do enakopravnosti;
- d) Pravica do priznanja.

19. Kaj od naslednjega ni temeljna pravica vsake države?

- a) Pravica do enakopravnosti;
- b) Pravica do suverenosti;
- c) Pravica do diplomatskega predstavništva;
- d) Pravica do mednarodnega občevanja.

20. Kaj od naslednjega ni temeljna pravica vsake države?

- a) Pravica do spoštovanja;
- b) Pravica do mednarodnega občevanja;
- c) Pravica do ozemeljske celovitosti;
- d) Pravica do samoobrambe.

21. Suverenost držav je:

- a) Absolutna in neodtujljiva;
- b) Absolutna;
- c) Omejena z običajnim in pogodbenim pravom;
- d) Relativna.

22. V Ustanovni listini OZN je pravica do obstoja držav najjasneje zapisana v:

- a) 1. členu;
- b) IV. poglavju;
- c) 103. členu;
- d) 51. členu.

23. Kaj velja za suverenost?

- a) Je pravica vsakega subjekta mednarodnega prava;
- b) Je delegirana pravica vsake države;
- c) Se v mednarodnem pravu predpostavlja (presumira) in je omejena samo takrat, ko je odvisnost pravno določena;
- d) Je delegirana pravica vsake države in je absolutna samo takrat, ko je neodvisnost države pravno določena.

24. Načelo nevmešavanje držav v notranje zadeve je:

- a) Del Deklaracije načel mednarodnega prava o prijateljskih odnosih in sodelovanju med državami t.i. Deklaracije sedmih načel oz. resolucije GS OZN 2625[AL2] ;
- b) Splošno pravno načelo, ki ga je vzpostavilo Meddržavno sodišče v Haagu;
- c) Pravilo izraženo v 3. členu Ustanovne listine OZN;
- d) Poudarjeno v deklaraciji »Odgovornost zaščititi«, ki je bila sprejeta ob 50-letnici OZN.

25. Par in parem non habet imperium pomeni:

- a) Nobena država ne sme imeti kolonij;
- b) Nobena država ne sme postati imperij;
- c) Nobena država ne more imeti oblasti nad drugo državo;
- d) Imperiji so prepovedani.

26. V mednarodnem pravu države, glede na njihovo notranjo ureditev, delimo na:

- a) Demokracije, avtokracije, nesestavljene in sestavljene države;
- b) Stalne članice Varnostnega sveta OZN in vse ostale;
- c) Nesestavljene in sestavljene države;
- d) Enostavne in sestavljene države.

27. Kaj od naslednjega je kategorija sestavljene države?

- a) Imaginarna unija;
- b) Preprosta unija;
- c) Realna unija;
- d) Pravilna unija.

28. Kaj od naslednjega ni kategorija sestavljene države?

- a) Personalna unija;
- b) Konfederacija;
- c) Federacija;
- d) Unitarna unija.

29. Personalna unija je:

- a) Tip enostavne države, kjer to skupnost držav povezuje zamisel o bližini med kulturami;
- b) Tip enostavne države, kjer skupnost držav povezuje obstoj obojestranskih narodnih manjšin;
- c) Tip sestavljene države, kjer skupnost držav povezuje obstoj obojestranskih narodnih manjšin;
- d) Tip sestavljene države, ki jih povezuje oseba vladarja.

30. Ali iz vidika mednarodnega prava obstaja kakšna razlika med konfederacijami in federacijami?

- a) Da, federacije uživajo mednarodno pravno subjektiviteto medtem ko jo konfederacije uživajo le v primeru, če je tako določeno v njihovi ustanovitveni pogodbi;
- b) Da, konfederacije uživajo mednarodno pravno subjektiviteto medtem ko jo federacije uživajo le v primeru, če je tako določeno v njihovi ustanovitveni pogodbi;
- c) Ne, konfederacije in federacije so iz vidika mednarodnega prava enakovredne in enake skupnosti držav;
- d) Da, konfederacija je skupnost držav, ki nastane z mednarodno pogodbo, federacija pa je enovit subjekt mednarodnega prava, katerega sestava je določena z ustavo.

31. Mandatna ozemlja:

- a) So vrsta zvez držav;
- b) Delimo na velika, srednja in manjša ozemlja;
- c) So nastala po prvi svetovni vojni v sklopu Društva narodov;
- d) So nastala po drugi svetovni vojni v sklopu OZN in so opisana v 12. in 13. poglavju Ustanovne listine OZN.

32. Kosovo je z resolucijo 1244 postal primer:

- a) Nesamoupravnega ozemlja;
- b) Skrbniškega ozemlja;
- c) Mandatnega ozemlja;
- d) Mednarodnega upravnega ozemlja.

33. Izvor mednarodnopravne subjektivitete Svetega sedeža je v:

- a) Lateranski pogodbi;
- b) Papežu;
- c) Nunciju;
- d) Pronunciju.

34. Konkordat je pogodba med:

- a) Svetim sedežem in Vatikanom;
- b) Papežem Piusom XI. in Kraljem Emanuelom III. iz leta 1929;
- c) Svetim sedežem in tretjo državo, ki ureja položaj katoliške cerkve v državi;
- d) Vatikanom in tretjo državo, ki ureja položaj katoliške cerkve v državi.

35. Kaj ne velja za suvereni malteški viteški red?

- a) Lahko nastopa kot substitut sile zaščitnice v mednarodnih oboroženih spopadih;
- b) Red vzdržuje stalne diplomatske odnose;
- c) Red nima diplomatskega predstavništva pri Svetem Sedežu;
- d) Akte Svetega sedeža v imenu Suverenega malteškega viteškega reda izvaja t. i. veliki mojster.

36. Razlika med Mednarodnim odborom rdečega križa in Mednarodno federacijo društev rdečega križa in rdečega polmeseca je:

- a) Mednarodna federacija društev rdečega križa in rdečega polmeseca ni mednarodna organizacija, Mednarodni odbor rdečega križa pa je;
- b) Mednarodna federacija društev rdečega križa in rdečega polmeseca je subjekt mednarodnega prava, Mednarodni odbor rdečega križa ni subjekt mednarodnega prava;
- c) Mednarodna federacija društev rdečega križa in rdečega polmeseca ni subjekt mednarodnega prava, Mednarodni odbor rdečega križa je subjekt mednarodnega prava;
- d) Mednarodna federacija društev rdečega križa je nastala pred Mednarodnim odborom rdečega križa.

37. Zaščitni znak Mednarodne federacije rdečega križa in rdečega polmeseca je:

- a) Bel križ na rdeči podlagi in bel polmesec na rdeči podlagi;
- b) Rdeč križ na beli podlagi in rdeč polmesec na beli podlagi;
- c) Rdeč križ na beli podlagi;
- d) Rdeč križ na beli podlagi, rdeč polmesec na beli podlagi in rdeč kristal na beli podlagi.

38. Katera kategorija ne spada med države z omejeno suverenostjo?

- a) Trajno nevtralne države;
- b) Protektorati;
- c) Okupirana oz. zasedena ozemlja;
- d) Članice nadvladanih organizacij.

39. Zadnje ozemlje, ki je prešlo iz skrbniškega sistema med suverene države je:

- a) Monako;
- b) Palau;
- c) Suriname;
- d) Južni Sudan.

40. Temeljne univerzalne in neodtujljive človekove pravice so zapisane v:

- a) Ustanovni listini OZN;
- b) Splošni deklaraciji človekovih pravic;
- c) Magna carta libertatum;
- d) Listini pravic človeka in državljana.

41. Temeljni dokumenti mednarodnega varstva človekovih pravic so:

- a) Ustanovna listina OZN, Listina pravic človeka in Splošna deklaracija človekovih pravic;
- b) Splošna deklaracija človekovih pravic in Ustanovna listina OZN;
- c) Splošna deklaracija človekovih pravic, Mednarodni pakt o civilnih in političnih pravicah, Mednarodni pakt o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah;
- d) Splošna deklaracija človekovih pravic, Ustanovna listina OZN, ICCPR, ICESCR.

42. Za spremembo dikcije »All men are born free and equal in dignity and rights« v »All human beings are born free and equal in dignity and rights« je splošno zaslužna:

- a) Eleanor Roosevelt;
- b) Hansa Mehta;
- c) Rene Samuel Cassin;
- d) Hernan Santa Cruz.

43. Odboru za človekove pravice, ki je bil zadolžen za pripravo Splošne deklaracije človekovih pravic je predsedoval/-a:

- a) Rene Samuel Cassin;
- b) Franklin D. Roosevelt;
- c) Eleanor Roosevelt;
- d) Hernan Santa Cruz.

44. O »pomenu nacionalnih in regionalnih posebnosti ter različnega zgodovinskega, kulturnega in religioznega ozadja« v odnosu do človekovih pravicah govori:

- a) Splošna deklaracija o človekovih pravicah;
- b) Univerzalna listina človekovih pravic;
- c) Deklaracija o načelih pravic staroselcev;
- d) Dunajska deklaracija in program delovanja.

45. Kritiko človekovih pravic kot pretirano individualističnih, imperialističnih, evropocentričnih in v celoti zahodnih najdemo pod pojmom:

- a) Neokolonizacija;
- b) Azijske vrednote;
- c) Anti-imperializem;
- d) Pluralizem.

46. Katere od naslednjih skupin velikih držav niso pogodbenice in podpornice Rimskega statuta iz leta 2002?

- a) Indija, ZDA, Velika Britanija;
- b) Rusija, Indija, Velika Britanija;
- c) Kitajska, ZDA, Rusija;
- d) Kitajska, Indija, Brazilija.

47. Kaj ne velja za transnacionalna podjetja (TNC)?

- a) Bistveno vplivajo na suverenost držav, predvsem pri nadzoru nad valuto ter nadzoru zunanje trgovine in mednarodnih transakcij;
- b) Svoj dobiček optimizirajo s pomočjo instituta regulativne arbitraže;
- c) Pri njihovem poslovanju se države srečujejo z navzkrižjem suverenosti;
- d) Pripomorejo k bolj sorazmerni porazdelitvi svetovnega premoženja med svetovnim centrom in periferijo.

48. V mednarodnem javnem pravu posameznik:

- a) Ni subjekt mednarodnega prava;
- b) Je subjekt mednarodnega prava;
- c) Je subjekt mednarodnega prava, z omejenimi opravnimi sposobnostmi;
- d) Za pozitiviste ni subjekt mednarodnega prava, na drugi strani pa modernejši teoretiki priznavajo pravice posamezniku.

49. Položaj civilnega prebivalstva v Mednarodnih oboroženih spopadih je urejen:

- a) Z Ženevskimi konvencijami in Dodatnimi protokoli;
- b) S tretjo Ženevsko konvencijo in prvim dodatnim protokolom;
- c) S četrto Ženevsko konvencijo;
- d) S Haaškim sporazumom.

50. Haaški pravilnik iz leta 1907 je postavil naslednje pogoje za pridobitev statusa borca v mednarodnem oboroženem spopadu:

- a) Spoštovanje zakonov in spoštovanje običajev vojne;
- b) Poveljuje jim poveljnik in imajo na daljavo jasno razpoznaven znak;
- c) Poveljuje jim odgovoren poveljnik, imajo na daljavo viden razpoznavni znak, odkrito nosijo orožje (četudi so zanj poprijeli spontano ob približevanju sovražnika), operacijo vodijo v skladu z zakonom vojne in običaji vojne ali jih vsaj spoštujejo;
- d) Poveljuje jim odgovoren poveljnik, imajo na daljavo viden razpoznavni znak, odkrito nosijo orožje, operacijo vodijo v skladu z zakonom vojne in običaji vojne.

51. Kaj pomeni oznaka *levée en masse*?

- a) Splošna vojaška mobilizacija posameznikov, kjer postanejo subjekti mednarodnega prava;
- b) Osebe, ki spontano poprimejo za orožje ob približevanju sovražnika, ga nosijo odkrito in s tem dobijo status borca;
- c) Osebe, ki spontano poprimejo za orožje ob približevanju sovražnika;
- d) Splošna vojaška mobilizacija posameznikov v odporniška gibanja, po kateri ti pridobijo status borca.

52. Ravnanje z vojnimi ujetniki je natančno predpisano v:

- a) Prvi Ženevski konvenciji iz leta 1949;
- b) Drugi Ženevski konvenciji iz leta 1949;
- c) Tretji Ženevski konvenciji iz leta 1949;
- d) Četrti Ženevski konvenciji iz leta 1949.

53. Kaj za državo, ki je tekom mednarodnega oboroženega spopada nevtralna, ne velja?

- a) Nevtralna država sme sprejeti na svoje ozemlje prebegle borce, vendar jih mora razorožiti in internirati;
- b) Nevtralna država ne sme dovoliti organiziranja ali rekrutiranja borcev vojskujočih strank;
- c) Nevtralna država sme dopustiti prehod vojakov, prelet letal ali vozil vojskujočih strani čez ozemlje;
- d) Nevtralna država sme sodelovati pri financiranju, ekonomskem sodelovanju ali vojaškem oskrbovanju vojskujočih držav.

54. Kaj pomeni nesodelovanje v oboroženem spopadu?

- a) Države pazijo, da je njihovo ozemlje nedotakljivo za stranke, ki sodelujejo v spopadu in da se same ne udeležujejo aktivnosti vojskujočih držav;
- b) Države pazijo, da je njihovo ozemlje nedotakljivo za stranke, ki sodelujejo v spopadu in da se same ne udeležujejo aktivnosti vojskujočih držav – ne sodelujejo ekonomsko, vojaško, oskrbovalno;
- c) Države so nevtralne;
- d) Države so nevtralne, a vseeno sodelujejo ekonomsko, vojaško in oskrbovalno.

55. Katera izmed naslednjih okoliščin ne izključuje protipravnosti (deliktov)?

- a) *Volenti non fit iniuria*;
- b) Dejanja storjena v izvrševanju pravice do samoobrambe v skladu z Ustanovne listine OZN;
- c) *Force Majure*;
- d) Dejanja storjena v zmoti.

56. Mednarodni delikt je vsako dejanje ali opustitev, ki:

- a) Pomeni kršitev mednarodnega prava;
- b) Je pripisljiv državi in pomeni kršitev pogodbenih obveznosti te države;
- c) Je pripisljiv državi in pomeni kršitev mednarodne obveznosti te države;
- d) Pomeni kršitev mednarodne obveznosti države.

57. Za dejanja države se šteje dejanja:

- a) Državnih organov, v kolikor imajo pooblastilo;
- b) Centralne oblasti države in teritorialnih enot;
- c) Centralne oblasti države;
- d) Organov državnih in teritorialnih oblasti, ter oseb ali skupin, ki delujejo s pooblastilom ali dokazljivim navodilom državnih oblasti.

58. Kateri mehanizem za varstvo človekovih pravic je OZN vzpostavil z resolucijo Generalne skupščine in deluje še danes?

- a) Komisijo za človekove pravice;
- b) Odbor za človekove pravice;
- c) Svet za človekove pravice;
- d) Odbor za ekonomske, socialne in kulturne pravice.

- 1.d) 32.d)
2.d) 33.a)
3.a) 34.c)
4.a) 35.c)
5.d) 36.b)
6.d) 37.b)
7.d) 38.a)
8.d) 39.b)
9.b) 40.b)
10.d) 41.c)
11.d) 42.b)
12.c) 43.b)
13.c) 44.d)
14.c) 45.b)
15.d) 46.c)
16.b) 47.d)
17.c) 48.d)
18.d) 49.c)
19.c) 50.c)
20.a) 51.d)
21.c) 52.c)
22.d) 53.d)
23.c) 54.a)
24.a) 55.d)
25.c) 56.c)
26.d) 57.d)
27.c) 58.c)
28.d)
29.d)
30.d)
31.c)

